

**Szerkesztőség:**

Kazinczy-utca 1. szám, földszint, balra.

Bérmertlen leveleket csak ismert keztől fogadunk el.  
Kéziratokat vissza nem küldünk.**Kiadóhivatal:**

Kazinczy-utca 1. szám, földszint, balra.

Hirdetések díjazás szerint.

Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnapi  
utáni szám 3 kr.

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

**Előfizetési árak:**

Helyben hazhoz hordva:

|             |        |
|-------------|--------|
| Egyes évre  | 12 fr. |
| Fél évre    | 6 fr.  |
| Negyed évre | 3 fr.  |
| Egy hónapra | 1 fr.  |

**Videkre postán küldve:**

|             |              |
|-------------|--------------|
| Egyes évre  | 14 fr. — kr. |
| Fél évre    | 7 fr. — kr.  |
| Negyed évre | 3 fr. 50 kr. |
| Egy hónapra | 1 fr. 20 kr. |

Hirdetések helyben ártandók.

## Felhívás.

Az aradvárosi szabadelvű pártnak tagjait tisztelt felhívjuk: szíveskedjenek — neveiknek a törzs könyvbe leendő bejegyzése végett, a párt irodájában (Deák Ferencz-utca, Heim-ház) megjelenni.

A pártiroda minden nap délután 5—7 óráig nyitva van.

**Az elnökség.**

## Egy-egy koválygó felhő.

Arad, jun. 3.

□ Most, az alkotmányos küzdelmek közepében, mikor nagy gyorsan futnak egyes, pedig sötét felhők a felledés tengerébe; — most, mikor nagy vihar módjára fut végig a hazafi lelkesedésre hangolt idegeken egy-egy zajosabb párt-vacsora eredménye, most úgy tűnhetnek fel nekünk az első pillanatra, hogy egy másik felhő iránt nem volna meg a kellő érdeklődés.

Ez a másik felhő ott uszik a kék égen, kavarog, aztán sötét és még sötétebb lesz, elborítja a tájat s retteg. Ez a felhő az igazi felhő, nagy szerencsétlenségnek előjárója, ama csapások között, mely a mi mezőgazdaságot üző államunkat érheti.

Es most, mikor az eseményekben zajos perczben is épen úgy szorítja lelkünket a szeszélyes időjárás, most, mikor a gazda, gazdasági szemléjében, melyet a ringó buzakalászkok között minden nap, reményektől és kétkedéstől elteltlen megtesz, most valóban kétszeresen a fájdalom nehézségével üldöz a kétkedés, ha beüt-e a planum, egy jó termés alakjában, mely Magyarország egyoldalú gazdálkodása miatt nem kevesebb, mint életkérdés.

Es ilyenkor, mikor úgy szólván az egy oldalú gazdasági foglalkozás mellett a kártya-játékos reményeit és félelmeit szenvedjük végig, most bánt az, hogy a kenyér szerzés eme egyoldalúsága mellett, mely végzetesen vagyunk a szeszélyes időjárás kezében; ilyenkor gondolkozunk többször, hogy hazánk agriculturalis egy-

oldalúságát mennyire kellene ellensúlyozni az ipar és gyárpár segítségével.

E nehéz idők között mondhatjuk másodrendű kérdéssé válik ama szokás szerinti nagyobb zászlóbontás, melyet itt és ott a praeparált és nem praeparált választói lelkesedés cselekedett meg s ha sötét felhő számba is jön az, hogy mily földmívelőkre ragadtatja magát egyik-másik öt éves mandátumért vadászó jelölt ur, — de az igazi felhő, mely a nemzeti jólétnek, vagy egy végzetes csapásnak rejti alapját: az időjárás, vagy a hosszú esőzés, vagy a hosszú szárazság.

Nem csak azokat érdeklí közelebről a kérdés, a kiknek minden vagyona azon gyönyörűen díszlő vetésekre van befektetve, melyek még eddig a legjobb termés iránt nyújtottak reményt, de a melyet egy melegebb napsugár, egy a szemhatáron hirtelen: összegyülemlett apró felhőcske, mely nagy hirtelen megnövekedvén egy nemzetet akaszt meg egy évre fejlődésében, egyeseket pedig tönkre tesz örökre, — ez a kérdés, mely ma nálunk érdekel mindenkit. Mi annyira mezőgazdasági állam vagyunk, hogy nem is kell gazdasági aszály, csupán a földmívelési ministeriumnak a nagy magyar Alföldről és Bánságról hozott olyan gazdasági tudósítása, mely gyenge termést jelez és ez a jelzett gyenge termés megrázkódattja a nemzetet.

Ilyen körülmények között, mikor olyan Damocles kard függ fejkünk felett, nem látjuk feleslegesnek ismételt nagyon fontosnak jelenteni, hogy a Trefort által jelzett oly fontos tényező, a nemzet vagyoni állása ilyen egyoldalú gazdálkodási üzem mellett nagyon is problematikus s itt a mily tagtér van a reménynek — hála istennek a kitűnő alföldi televény erre jogot ad — éppen oly nagy a risico is, melyre a pontos jó gazdának mindenestire számítani kell.

Midőn tehát szívünket emeli, ha a ringó és immár kalászaikat kidugott buzavetések között vesz el tekintetünk, — éppen úgy fogja el szívünket a fájdalom is, mert oly kényes dolog climánk szerint a buza tenyésztése, hogy — úgy szólván — e termés mi-

nőségére és mennyiségére egy pörkölt napsugár végzetes hatása lehet. Ugyanis alig van valamely évről gazdasági jelentés, melyből — még jó időjárás esetében is — ne azt olvassuk, hogy a buza megszorult. A magyar televény tulságos kövérsége legfőbb oka ennek, de kétségtelen, maga az okszerű gazdálkodás terén is sok jámbor ohajjal találkozunk.

Ámde valljuk be azt, hogy minden gazdasági ismeret gyenge fegyver a szeszélyes időjárás ellen. A hogy eddig állunk, a mint e perczben alkalmunk van keresztül pillantani a különféle vidékekről beérkezett gazdasági jelentéseken, úgy találjuk, hogy eddig az elsőrendű gabonatermést, noha az időjárás nem épen volt kedvező, mi sem hátráltatta.

Körülményeink szerint alig lehet egyéb kívánságunk, mint hogy az a koválygó sötét felhő, mely hozhat jéget, vagy a nap melegével össze aszalhatja a gyenge szemet, mely az életet öli meg, és mely minden téren a legszomorúbb eredményeket munkálkál, vonuljon el fejkünk felett s engedje a gondviselés, hogy az alkotmányos háboru lezajlása után minden vidék egy minőség és mennyiségben egyaránt páratlan termésnek örülhessen. Erre van szükségünk, s a politikai ellentétek majd könnyebben elsimulnak.

**Az osztrák-magyar kereskedelmi szerződés tárgyalásaihoz szükséges tarifiavajlasatok kidolgozására kiküldött bizottság** Bukarestben ismét elkezdte munkálatait s azokkal mihamar el fog készülni. A szerződési tárgyalásokra kiküldöttek azonnal Bécsbe utaznak, mihielyt a román javaslatok elkészültek.

**A borosjenői választókerület szabad-  
elvű párti tisztelt képviselő választóihoz!** Felhívom a tisztelt képviselő választókat, hogy a borosjenői választókerület részéről megválasztandó országgyűlési képviselő kijelölése érdekében folyó évi június 6-án (hétfőn) délelőtti 11 órakor Boros-Jenőben tartandó értekezletre minél számosabban megjelenni szíveskedjenek. Boros-Jenő, 1887. május hó 31-én, hazafiúi üdvözléssel Barkassay Kálmán.

**A kisjenői országgyűlési képviselő választókerület összes választói a f. évi június**

mint ez oly siketnémanál tapasztalható, ki valamely szerencsétlenség következtében megvakult.)\*

A legérzékenyebb büntetés, mit egy szófogadatlannal névünkemre mérhetek az, ha 10 perczig sötét terembe zárom. A siketnéma unatkozik, ha szeme nem láthat valami újat, vagy ha tekintetét hosszabb ideig ugyanazon dologra kell irányoznia. Mindig új új látni való után sóvárog, s ha nincs, mi ezen örökös sóvárgásának tápot nyújthatna, tampa elmerültség veszt hatalmat rajta. Mi sem lehet tehát reá nézve lélekölőbb, mintha négy kopasz fál közé zárjuk. Csak akkor éri magát elhagyatottnak, ha nem akad kezéigyebe valami ismeretlen dolog vagy tárgy, mit tőrül hegyre megérintetne, s ki hinni, hogy otthon órái körében, a helyett, hogy jól érezze magát, inkább unatkozik s ellenállhatatlan vágy úzi, hajtja ki a szabadba, hol valami újat remél láthatni.

A felkelő nap legelső sugarát mindig bizonyos melancholicus, fájó örömrészlet üdvözlí és ha a tisztelt halgatóság közül is talán már volt valakinek alkalma tapasztalni, miszerint a siketnéma korán-kel, ez abban leli magyarázatát, hogy örönd, ha a titkos s öt félelemmel eltöltött éji homály eloszlik s ismét mindent láthat, szomjas tekintetét ismét körülhordozhatja a megvilágított láthatáron. A ki műveletlen siketnémat megfigyelt, az bizonyára észrevehette, hogy a mily vidáman és bátran lát körül a munkához, s virág egész napon át, oly sajátos és megmagya-

\*) Egy ily igazán nyomorult jelenleg hazánkban egy Lusztig Mór nevű egyén, ki foglalkozására nézve unult és ápril haváig, czipeszt volt: mely kézművel 5 gyermeke számára kereste meg a mindennapi élelmet, addig, míg azon leirhatatlan szerencsétlenség érte, hogy megvakult. Most tehát ezen szánandó teremtet, csak szagolni, ízlelni és tapintani tud. Hogy mit veszített ez e yén, az könnyen elképzelhető, ha meggondoljuk hogy azon esetben, ha őt p. o. valaki bevinné a budapesti operaházba, hol pazar világítás mellett az egész zenekar zúgna, ő nem venne észre más változást, mint azt, hogy őt elvitték hazulról, de, hogy hol van, sötét zugban, vagy fényesen világított palotában, kiptait csend honol-e, vagy egy világűrű énekes producúja-e magát, arról absolute nem lehetne tudomása. Egy talvaj feltehetően baltával háza ajtaját, lámpával mehetne be szobájába, hogy mindent, mi értékes megtalálhasson: s ő mindebből nem venne észre semmit: legfeljebb megzavagolhatná, hogy előny jár körül, de, hogy barát-e vagy ellenség, ismerős-e vagy idegen, azt nem tudhatná, minthogy sem hangját nem hallhatja, sem alakját nem láthatja.

hó 7-én d. e. 10 órakor a kisjenő-erdőhegyi kaszinó-egylet helyiségében tartandó pártszínezet nélküli értekezletre tisztelttel meghívunk. Kelt Kisjenőn, 1887. évi május hó 25-én. V. Szathmáry Géza, dr. Bronts Nánjor, Králitz Gyula, Tabajdi Dániel, Schillinger Márton, Messer Lipót, Braun Fülöp, Handl József, Liszt István, Koczka István, Szuhancz József, Acsay István.

**Meghívás.** A szent-annai választókerület országgyűlési képviselője, Zselénszky Róbert gróf f. évi június hó 5-dikén délelőtti 11 órakor fogja Uj-Szent-Anna m.-város házában tartani beszámoló-beszédét, melyre a kerület t. cz. választóit tisztelttel meghívom. — V á s á r h e l y i L á s z l ó.

**A borosjenői választókerület szabadelvű párti országgyűlési képviselő-jelöltje** B o r o s B é n i, az arad-csanádi vasutak igazgatója június 6-án tartja meg programbeszédjét. B o r o s B é n i az aradi szabadelvű párt több tekintélyes tagja fogja elkísérni választókerületébe. Borosjenő a szabadelvű párt népszerű képviselőjelöltjét nagy ovációkkal készül fogadni.

## Választási mozgalmak.

Battonya, május 31.)\*

A battonyai kerület függetlenségi pártja pünkösdi hétfőjére szervezkedésre hívta össze a pártot a vásár melletti ligetbe: megütötték a nagy dobort, réztányért és össze verbuáltak egy kicsi, de bátor sereget, hál fölös számmal voltak aszonnyok, gyermekek, kiknek szép háttérül szolgált a szeszobdult legénytársaság. utóbbiak beosztott feladatul lévén a lelkesedés keltése szitása.

Ugy 5 óra táján szép csend és rendben vonult be 9 kocsi kísérettel Justh Gyula ur. oldalán Múlek Lajos urral; a ligethez érve, némaság vette őt körül és midőn Múlek ur ezen szokatlan fogadtatás felől kérdézősködött, azzal biztatták, hogy ez a nép nem szokott könnyen átmelegedni és az ingen belül szorongatott lelkesedés parazsa csak a választáskor szokott fellobbanni; úgy látszik ez a felvilágosítás megnyugtatta az előkészített jelölt urat és hozzáfogtak a munkához.

Legelőször Justh Gyula ur gyűrűközt neki és mondott egy vitéz beszédet, csak úgy dobálódzott a milliókkal, melyeket a kormány a szegény nép nyakába var, aztán elmondotta, hogy milyen nyűgbe van vetve, Magyarország minden, hogy még a szó sem

\*) A postán késelt. — Szerk.

rázhatlan szorongás fogja el, midőn az alkotmány előre veti árnyékát. És a helyett, hogy öröndene az órának, midőn a nap fáradsálmait után nyugalomra térhet, bosszankodik, kedvetlen s ha más mulatságot nem talál, kinez szeszélyével mindenkit s oly visszataszító modort tanusit, mit ósmerve őt nappal, alig bíhet el róla az ember.

Az évszakok közül a siketnémanak a tavasz legszebb reménye, a nyár legedesebb öröme, míg a kellemtelen ősz s a zord tél borús, homályos, rövid nappaljaival és sötét hosszú éjeivel kimondhatatlanul sávr és szomorú reá nézve.

A mint a sárguló leveleket látja lehullni s látja a letarolt vidéket, nyugtalankodik s bánat, szomorúság, félelem s kedvetlenség vesznek lelkén erőt.

A siketnéma szereti a nagyvárosiasat, a mozgalmat, míg kisebb helységeket, vagy épen falut válogatgat utál. Aztért, ha csak lehet, élénk forgalmu s népes városban szeret letelepedni, s végtelen kedvtől él az utazásban, a vándorlásban, mi aztán igen soknál, kivált kevésebb műveltségű csavargási hajlammá fejlődik.

A „Taubstummen Courier“ (egy Bécsben siketnéma szerkesztésében megjelenő lap) majdnem minden számban lehet utazó siketnémaokról olvasni, kik a mint épen módjuk engedi, fel egész magas északra, vagy néha majd egész a déli sarkig elkalandoznak, hogy meggyőződjenek azok valóságáról, mit földrajzokban vagy uti leírásokban olvastak.

Csak nem rég írt nevezett lap egy siketnémaokról, ki a szent sirhoz zárandokolt. Kruse pedig említett művében egy volt növendékuokról tesz említést, ki Uj-Seelandig és aztán Californiáig kalandozott, hol ő is az aranykeresők sorába állt.

A siketnéma természetesen tudványa következtében gyakran illetlen. Ha idegen helyre jó, minden szobát, minden zugot kikutat, minden előtte idegen tárgyat kézbe vesz, megérint, megszagol s ha valami nem tetszik, arcát fintorgatja, miáltal néha zavarba hozza hozzátartozóit. Idegenekkel szemben természetesen néha draszticus módon nyilvánuló öntudatese folytan tolakodó, s ha ablak előtt megy valáért el nem mulasztaná betekinteni, vagy ha valahol zárt ajtóra talál, a kucskyon bepislantani.

Magányra kárhóztatva, képzelőtehetsége

szabad (közfelkiáltások: miért nem fojtják a urba!) azután öndiesérettel telten folytatja, hogy csak ő benne és mellette a függetlenségi pártban találhatók fel az igazi hazafiak, és egy hasonlatot hoz fel a lövegei hazafiak, egy keleti királyról, illetve rabigában sínlódó népéről, mely utóbbinak panaszai felhangzottak a királyhoz és azoknak egy napi időt engedett panaszai felsorolására, egyuttal csapra vervény egy pár hordó bort, melybe a király tanácsosai álomport hintettek és ez előtt kellett a rabzolgáknak elvonulni és a midőn a hordók mellett elmentek, abból ittak (közfelkiáltások: jól tették) s elaludtak azon 24 órát, melyen panaszukat megtehették volna. Kzt felhozza a választókra és éberségre figyelmezteti a függetlenségi választókat, hogy részen legyenek a választás napján, végre szervezkedésre hívta fel a 48-as függetlenségi pártot.

A mint az már előkészítettett, Justh lett az elnök, azután proponált alelnököket, végrehajtó bizottságot és felhatalmazást kért magának, hogy a közjogi alapon álló ugynevezett mérsékelt ellenzékkel szoros szövetséget kössessen.

Utána szólott V e r t á n Etele, a párt egyik alelnöke jámborul, színtügy látszótt rajta, hogy nehezen esik neki arról beszélni, mit még maga sem hisz. Elkezdte bírálgni a szabadelvű párt képviselő jelöltjének mult működését és bűnül róvta fel neki, hogy miért nem lett még magasabb a dohány bevéltási ára, mert nem teremtett általános jólétet a battonyai kerületben és körülbelül meg azért is kárhóztatta, hogy miért nem esik az eső akkor és oly mérvben, mikor és a mily mérvben az kell. A gyenge beszéd részvételt töltötte el a halgatóságot. Hanem most egyszerre folyékonyan kezdé elmondani, hogy ő többek megbízásából dr. Múlek Lajos aradi ügyvédet ajánlja jelöltül; az emelvény körül állott 18 legény éljenzésbe tör ki; a halgatóság egymás közt kezd beszélgetni és kacagani, még egyszerre az emelvénnyel megjelenik Múlek Lajos. Megköszöntöte barátainak az előlegezett bizalmat és elmondotta programját, mely olyan volt, mint a többi függetlenségi párti programmok.

Ezután dr. B a r a b á s Béla szikrázó szellemességgel tett érdekes beszédet mondott a néphez; ő mar teljesen lekötötte a figyelmet és bevezető alatt kezdett a halgatóság átmelegedni: keményen bírálta a szabadelvű párt jelöltjének délelőtti mondott beszédét és oda lyukadt ki, hogy ne higgyenek a szabadelvű párt jelöltnek, bármit is ígér, mert hiszen ő kész tiszter annyit is ígérni, de nem fogja ígértét bevaltani. (Általános derűtség; felkiáltások: elhisszük!)

Az egész függetlenségi párti szervezkedés hasonló volt egy oly operettéhez, melynek zenéje rosszasága mellett a szöveg is unalmas és a közönség a néző térről ásiszva megy el, s bosszankodva mondja, hogy ily badarságot nem volt érdemes még néhány perczet is áldozni.

koriátlanabbul, féktelenül működik a ilyenkor aztán könnyen rosz gondolatok fogzanának meg benne s rosz utra téved. Sötétben félelem lepi meg, mivel ilyenkor eszerben hagyja szeme, mely őt a netáni veszélyekre figyelmeztetné: s ez az oka, miszerint dacára hogy babonás dajkáktól vagy műveletlen környezettől nem hallhat boszorkánymeséket, még sem ment egészen a kísértetekről való félelemtől.

Kiváló sajtásága minden siketnémanak, hogy rjong a képekért, kivált ha eleven színezésűek s cselekvéseket, csoportokat abrázolás, mint p. o. csákaikat, rabijeleneteket, ünnepi meneteket stb. A szentképek szemléve mindig megilletődik, ugyanazért mind az ő, mind az új-testamentumot képek segítségével tesszük előtűk felfoghatóvá. A szenvedő megváltó képe, kivált ha művészi kivétel, a vértanu iránti mély tisztelettel s imáddattal tölti el őt. Magányban, betegség alkalmával, ha banat éri vagy ha honvágy emészt, legkedvesebb időtöltése és vigasza képek megleltetése.)\*

A plasticai alakok szemlézése közben a szép s rút könnyen szemébe ötlík, és ha haragost, részegest, gonoszotvót, vagy erkölcs-telen eszelekményt lát abrázolás, minden figyelmétetése nélkül oly hatást képes az reá gyakorolni, hogy az ily szeméyek ellen aztán mindenkorra a legnagyobb ellenszenvvel s megvetéssel viseltetik, s utálattal gondol arra, hogy ő maga ilyenekhez hasonlítassék.

Mutassunk a siketnémanak egy czivakodó embert s mondjuk neki, hogy ő akkor, midőn haragos ilyen, s nincs rá eset, hogy elragadtassa mások magát.

Egy durczas növendékem elő kizítűkröt tartottam, hogy meglessa abban torzképét. Oly hatással volt rá, hogy azóta rögtön teljesíti minden parancsomat.

Camera obscurák, árnyképek, panorámák mind megannyi esengett élvek a siketnéma előtt. Ujjong örömben, ha színházba mehet, főképen ha élénk csoportokat vagy látványosságok kerülnek színe. De még jobban rajong panteonok s harlekinékt s ha módjában van, maga is szívesen vesz részt néma-játékokban.

\*) Hogy a siketnéma a képző-művészetekben, de különösen a festészetben, nem ritkán magas fokra jutnak, az közismert. „Siketnéma a költők és művészek“ című műtőben megjelent dolgozatomban erről bővebben van említés téve.

## Az „ARADIKÖZLÖNY“ tározója

(Junius 4.)

## Egy tekintet a siketnéma külső lényére.

Írta és az „Aradivideki tanító-egylet“ XVIII-ik közgyűlésén felolvasta:

Roboz József.

**Hölgyeim és Uraim!**

Hogy érkeink közvetítik a külvilág benyomásait, hogy ezek segítségével szereshetjük csak meg ismereteinket, hogy ezek tökéletességigél függ úgy szólván egész életboldogságunk: arról kinek-kinek a mindennapi életben önmagán is annyiszor van alkalma a legkülönbözőbb módon meggyőződést szerezni, miszerint feleslegessé válnék s csak untató volna erről bővebben szólni.

Szint így járunk, ha fejtegetésem oda irányulna, miszerint mily szerencsétlenség valakire nézve egyik vagy másik érke részleges vagy épen teljes fogyatékossága. Csak mindnyájunk által többé-kevésbé fájdalmasan tapasztalt, s mindnyájunk által közvetve vagy közvetlenül ismert és hallott dolgokat sorolnék fel.

De hogy azon szerencsétlen embertársaink, kik születésük vagy kora ifjúságuk óta valamely érkeket nélkülözni kénytelenek, szellemi fejlődésüket, testi tulajdonságaikat, szokásaikat, erkölcsiüket, szóval egy külső, mint belső lényüket tekintve, túlnak szerencsésebb őt érzéktől nemcsak, hogy némely tekintetben különböznek, deok esetben s pedig teljes egyedül fogyatékosságnak következtében, mily egészen más lényekké válnak; s hogy mik azon feltűnő külső tulajdonságok, melyek az ily szerencsétleneket jellemzik és idegenszerű megjelenésük okozói: mindezeket néhány főbb s csak általánosságban oda vetett vonásokkal ráolnói, úgy e szerencsétlenek, mint környezetük érdekében is, tán nem volna egészen kárba vesztett fáradságnak nevezhető s tán nem leendő oly untató, hogy a tisztelt halgatóság nagybecsű figyelmét néhány perczre kikerlni ne volna bátorságom.

Legyen tehát nekem, ki közvetlen tapasztalatból meríthetem felnozaudó állításaim legnagyobb részét, s ki azon helyzetben vagyok, miszerint a mások által nálam már el-



Ez volt a battonyai kertlet függetlenségi pártjának nagy napja. Szívből sok ily sikert kívánok nekik.

A ki elfogulatlanul tekintett végig városunkban a tegnapi napnak eseményein, az tisztában lehet az eredménnyel, mert az ellenzék a battonyai kerületben elvesztette magától a választást a választás napján kifejezésre fog jutni a kerület választó polgárai nagy többségének azon jó óhaja, hogy megválasztott képviselői üdvözölhesse báró Wassmer Adolfot a battonyai kerület szabadlevél pártjának képviselő jelöltjét, azon félt, ki kerület minden községének és sok polgárának vált már a multban egy hasznos szolgálatára, a mivel azokat csak hála kötelezte, és jegyezze meg magának a szélhál, hogy báró Wassmer Adolf sokkal magasabban áll, az eddig tanúsított buzgó állásos működéséből folyó eredmények pedig sokkal nagyobbak és fontosabbak, semhogy mindezt ráfogásokkal és valótlanosságokkal elenyészeltetni lehetni.

Ma már lengnek mindenfelé a zászlók, melyek egyszerűsége a szabadlevél párt győzelmének előhírnökei.

1.

## Tanítás és a vessző.

Arad, június 3.

Az „Aradi Közlöny” folyó hó 2-ik napján megjelent tárczarovatában egy cikket közöl „Gondolatok az erkölcsi nevelés köréből és a testi fenytés” címe alatt Brusch Alajósi.

Nevezett cikkíró ur nem lévén megelégedve társadalmunk nevelésével, ebből kifolyólag a fentebb jelzett cím alatt felolvasást tartott Pécskén, az „Aradvideki tanító-egylet” nagy gyűlésén, és felolvasásának végén 5 pontból álló indítványt terjesztett be a nagy gyűléshez, melynek 4-ik pontja értelmében kéri a közoktatási bizottságtól a fegyelmi szabályzat revízióját.

Semmi közöm sem volna Brusch ur felolvasásához, vagy cikkéhez, ha magán ember volna, a kinek minden nemü passio megengedhető, de mert Brusch ur hivatalos egyén és pedig községi tanító Aradon, s mint ilyen oly állást foglal el, mely állásának hivatászerű betöltésénél Aradváros közönsége érdekelve van, ezen szempontból kiindulva, sorait nem hagyhatom kifogás nélkül.

A tanító ur nics megelégedve avval, hogy a vesszőt az iskolából ki-zárják és ezen elégedetlenségének megokolá-sát, egy „Sári néni” és egy „Aranyfalvíné” meséit hozza fel mint a helytelen szülői nevelés jó példányait és mint „sarkal-ító” a társadalmi visszasszög.” Szemeinkre veti tovább, hogy gyermekeinket nevelni nem tudjuk, mert az apákat ebben az üzleti viszonyok akadályozzák, az anyákat pedig a fényűzés és a delüzió élet, így „az anyai szív melege nem éri” a fiút, ez rideg és szellemegy, mint szívén minden nemesebb érzése eltempon. A tanító pedig meg van fosztva attól az eszköz-től, melyet a szülei házfideségei által felhalmozott hibák ostrom-zására nyomatnak a kezébe”, és így a tanító-nak mostanság már módjában nincs büntetni, és így nem érhet el helyes tanítási ered-ményt.

Ebből kifolyólag cikkíró ur nem állna el a testi fenytéstől, s azt mondja, hogy: „míg a társadalom nevelői balfogásai kellőleg orvosoltatni, helyes mederbe terelteni nem fognak, ne vessük el oly meggondolatlanul a súlyot, nehogy a földönnyel együtt a gyer-mek is a földre pottyanjon.”

Nagy kedvelői továbbá a siketnéma a természeti szépségeknek, s ha jobb anyagi viszonyok között élnek, gyakran rándulnak ki társaságban regényes fekvővidékekre.

A rézaranyost s művész készítő-ményeket nagy élvezettel szemlélük, míg rut látrányok alkalmával hangos lármaival nyilatkoztak meg tetszésüket. Elkényeztetett iz-lésük oka annak, hogy különösen műveletlen siketnéma embertársaik gyengeségeit vagy testi hibáit utánozzák s gúnyolják. Ha pu-post látnak, hátukat emelik, ha sántát, lábukat görbütt, s oly annyira vértéken van a gúnyolódás s mosok utána, hogy összes hibáik közül talán erről szoknak le legne-bezebben.

Érdekes tulajdonsága azonban a siket-némának, hogy környezete szokásaival köny-nymében s hamarabb barátkozik meg, mint más ember. Készenlétlenül s a legrövidebb idő alatt felvezi környezetét jellemét, hangu-latát, s annak jó viaszfénye. A siketnéma különben is a külső hangulat valóságos baro-metruma: majd vidám s jókedvű, majd ko-mor, szomorú s szűrtlódó, a szerint, a mi-lyen környezete. Könnyen rá lehet valamire birni s reá hatást gyakorolni, de viszont igen érzékeny s könnyelmű. Kész a legnagyobb megerőltetésre, de nem kitartó, mivel igen szórakoztató. Ragaszkodása ahhoz, a kit egy-zer megszeret, igazán bámulatos. Míg mű-veletlen állapotában még szülei s testvé-reivel sem sokat törődik, addig nevelés- oktatást nyerve, tanítóhoz, barátaihoz rendkívül ragaszkodik. Ha egyszer valahol jól érzi ma-gát s megszeret valakit, úgy szólna egész lelkét kinyitja és valóban minden száradik halló gyermeknél lehet oly őszinteséget ta-lálni, mint a siketnémanál. Walder Etel je-lelenleg 17 éves siketnéma leány mult tané-ven vasárnapot oktatást nyert tölem. A budapesti intézetnek hat éven át volt növendéke. Egy alkalommal egy német könyvet láttam meg könyvvel között. Iskolai olvasókönyv volt ugyan, de tudomásom szerint e tankönyvet nem használták az intézetben. Megkérdeztem tehát, hol vette? Erre azt felele: „En ezen könyvet loptam.” Kétlő loptam? Kérdem meglepve. Mire aztán elbeszélte, hogy midőn még a II. osztályba járt, egyszer lement a mosó-núval az intézet pinczéjébe, hol sok elavult könyv hevert egy rakáson. A mint a mosónő elfordult, ezen könyvet hamar kénye alá rejtette. „De hisz a lopás bűn?” — faggat-am őt tovább.

De meg akkor nem tanultam a ti za-ranulatot” — felelete egész naivan.

A cikk sok- at van írva, és minden sorában azt lehet látni, hogy cik-kíró ur több jogot követel magának, mint a menyitit tanítói kötelessége tenni kö-veteli.

Nem tudom, hol volt alkalm, „anyai-nkat éles megfigyeléssel” kísérni, de annyit ki merek mondani, hogy azt Aradon nem tehetné. Nem tehetné pedig azért, mert ah-hoz nem lehetett alkalm. A kísérletezők és kutatók előtt a családi szentélyek be vannak zárva, és a beavatottak személyei iránt pedig a családok általában válogatosak; de ha va-laki oly szerencsés, hogy a családi szenté-lyekbe mégis bejut, az, az anyák valódi példányképei, a szív és lelki jószág min-den ékességeivel felruházva láthatja. És mint művelt anyák, a gyermekek hely-es nevelésére sokat költenek és erre méltán büszkék is. Minden családnak a legfőbb gondja és leghőbb vágya, gyermekei-nek észszerű nevelése és tanítása és ezen ne-mes okajukat annál is inkább kielégíthetik, mert a módok és mozzanatok megválasztá-sához, meg van a kellő műveltségük, érzékük és tapintatuk.

A ki tehát az aradi társadalmat ismeri, az csak megbátoríthatik cikkíró ur sorain, s azon merészségen, hogy állítani meri, mi-szerint a szülő által a gyermekeknek nyuj-tott erkölcsi nevelés olyan, hogy a testi fe-nyítés behozatala szükségessé vált, oly any-nyira, hogy a szülő által elrontott nevelést, a tanítónak most már vesszővel kell meg-javítani, különben a tanítási eredmény ve-szélyeztetve van.

Hát olyan olvadult Magyarországon az erkölcsi viszonyok, és különösen pedig Ara-don, hogy egy elemi tanítónk az Aradvideki tanító-egylet nagygyűlésén indítványt teszi a testi fenytés behozatalát, ezt a minden nében elítélendő s a személyes jog és sza-badság elleni merényletet?

De egyáltalában éretheti-e jogosítva ma-gát egy elemi iskolai tanító arra, hogy egy művelt társadalmat akként bíráljon meg, hogy végeredményben javító eszköz a testi fe-nyítés behozatalát indítványozza? — Erre nincs jogosítva!

A testi fenytés következményeit végső eredményekben elbírálni nem tartozhatik a ta-nító ur hivatása körébe. Ezek elbírálása egé-szen más tudományok alapelvei szerint törté-nik, mint az elemi oktatás. Egy nemzet, mi-dőn a személyes jogot és szabadságot akként igazgja meg, mely szerint a testi fenytést az iskolában újbol behozni akarja, indokolásait egészen más helyen fogja keresni, mint az elemi iskolák katedráin.

A testi fenytés éppen azért lett eltörölve, mert ez által, a testben élő nemesebb tulaj-donok beköbba verettek, és a magasra törő szellem az emberi gyarlóság által kény és kedv szerint akkor gyarlatozott meg, mi-kor a hot birtokában levőnek tettették. — Azon jog, hogy valaki védtelen ember társán testi sértést ejthessen, nem vonható be a tanítási fogalom jogkörébe. A tanító-nak nem az a feladata, hogy büntessen. És esetleg veréssel büntessen, hanem az, hogy: tanítson. A fejlődésben levő gyermeki észre, midőn előtte az ismeretek világát for-ról-fokra tagítjuk, lélekemelőleg, nemes am-bícióval lehet csak hatni, nem pedig vessző-vel, melynek alkalmazásával, az érzékeny gyermeki agy, egész jövő nemesebb világát tehetjük tönkre. Egy ütással, vagy csak az ütés ijesztésével is, egy család összes remé-nye, virága, ékessége, büszkesége, válhat nyomorulttá. Arad közönsége nem kívánja, de nem is kívánhatja, hogy az elemi tanító, az iskolában a gyermekeknek az erkölcsi ne-velést adja meg, mert megkapják őt az ott-hon; de azt igen is megkívánhatja tanítója-

S én meg vagyok győződve, hogy mi-szerint mind azon bűne alól, melyeket a ti-zparancsolat megtanulása előtt követetett el, feloldva érzi magát. De hogy e leány azóta nem vétkezett, arról jót mernék állani.

A siketnéma könnyen megtudja külö-mböztetni a szepet a ruttól, az illót az illomat-lagtól s magától leszokik faragatlanságról, ha művelt környezetbe tesz szert. Öltö-zködésre nagy gondot fordít, szeret pipérez-kedni s ruhazata, kézimunkája nem monda-tó izlés nélkülök s ez az oka, hogy fo-gyatékosága dacára szívesen látják min-denütt s technikái ügyességét becsülik...

Bizonyára kevés embernek van olyan érdekes physiognómia, mint a siketnéma-nak. Majd körülhordja szemét minden irány-ban, mintha egyetlen pillantással mindent át akarna tekinteni, majd mereven egy tárgyra vagy személyre szegzi, mintha tekintetével keresztül akarna szurni.

Tekintete csupa élet és kifejezés, a szem beszél, noha ő maga hallgat s arczán hi ki-nyomata lá annak, a mit gondol és érez. Akaratát ellen is mindig gesticulál s hol hom-lokát ránczolja, ha nem sikerül neki valami, vagy ha kellemetlenség éri, hol pedig öröm s meghatottság ragyog szemében, ha valami kellemesen érinti őt. Az egyik pillanatban csendesen, nyugodtan s minden iránt közö-nyösen néz maga elé, mintha mélyen el volna merülve gondolatába, a másikban már me-g-elevenül, hevesen felugrik, mintha közelből jutott volna az igazsághoz s most megakarna azt ragadni. Félelem, remény, levertség, ké-tyel, bizalom, öröm, harag, gyűny, aggodás, irigység, féltékenység, meglepődés, elégtel-lenség mozzanatok arczvonásairól híven leol-vasható, anélkül, hogy szándékában volna ez-lemeit elárulni.

Mint hogy a siketnéma látási érzéke a halláshiány folytán tágabb, szabadabb tért nyer, úgy hogy figyelme és szemlélő te-hetsége majdnem kizárólag a látásban összpontosul: éppen nem csoda, ha a siketnéma látási érzéke oly biztonságossá tesz szert s oly tökélyre emelkedik, mióta nálunk szerencsé-sebb őt érzékelni lámba keresnénk.

Megfigyelő képessége finomabb, gyako-r-lottabb, sokoldalubb, áthatóbb s terjedelmesebb, úgy hogy nem egy könnyen kerülő el figyelmet még a legcsekélyebb megjelenés, a legkisebb változás s mozgás sem. Könnyen-ben s gyorsabban képes egy pillantással mindent áttekinteni; az első pillanatban meg-ismeri a dolgok lényeges jegyeit s jellemző

tól, hogy: jó tanító legyen. A gyermekeink nevelését hagyja csak cikkíró ur reánk, majd elvégezzük azt mi magunk, s annak elvégzésére oktatást, és utasítást nem kárunk.

Dr. A.

## KÜLFÖLD.

A francia kormányválság el-ntézése. Párisból távirják egy becsi lap-nak, hogy az orosz diplomácia körében B o u l a n g e r tábornoknak a cabinetből kihagyása nem tette a legkedvezőbb benyomást, sőt e ténynek a pétérvári udvarból di-recte érkezett hírek szerint Franciaországra nézve igen kedvezőtlen benyomása volt. A német diplomácia azonban a francia minisz-teri válság ilyen megoldását szívesen vette s Flourens külügyminiszter az irányban közle-seket is kapott már. A tözsdén onnét fogva erős hausse-áramlat kapott lábra. Párisban tartották föle, hogy szerdan este megfogadjuk a Boulanger mellett tüntetéseket, ennélfogva a hatóságok megtekint minden elővigyázati in-tézkedést. A belügyminiszteri és az elnöki palota előtt az őrséget megerősítették s a kaszáryában az őrségek készenlétben állottak. De ezek akként eszközölték, hogy az intéz-kedéseket a közönség ne vehesse észre. Csupán az Elyséet zárta el a rendőrgyűzők erős cor-donja. Este kilenc óra felé nagy csoportok jártak alá s fel Boulangert éllettve; néhány perc múlva azonban erős záporosd kezd-tett hullani s az szétszórta a közönséget és ismét csend lett. A „Norddeutsche Allge-meine Zeitung” a R o u v i e r c a b i n e t r-ől úgy nyilatkozik, hogy a kamarában ki-vított első győzelmeivel előleges bizonyítékát adta életrevalóságának, még ha a republica-nus többség erre csekély lenne is. A „Post” nagyfontosságúnak tartja B o u l a n g e r bukkását s arra nézve, hogy ez Németországra nézve kedvező-e vagy kedvezőtlen, a követ-kezőket jegyzi meg: Ha Németországnak Franciaországgal való közeli háborúját kike-rülthetetlennek vesszük, úgy Boulanger visz-szalépését sajnálunk kell, mert benne a né-met győzelem biztosítékát láttuk; de ha fen-marad a remény a két állam közötti tartós békére, akkor örömmel kell fogadni Boulan-ger bukkását, mert Boulanger mellett soha egy óráig sem lehetett volna biztonságban az ember, hogy valamely ügyetlen vagy sértő rendszabállyal nem provokálták-e 24 óra le-folyása alatt a háború.

A belga munkásmozgalmakról a pünkösdi ünnepek előtt aggodalomteljes hí-rek szárnyaltak, melyek arra engedtek kö-rekterjesztést venni, hogy nagymérvű zavargá-sok és véres összecsapások fognak bekövet-kezni. Szerencsére az aggodalmak nem vá-lósultak, mert ha történetik is itt-ott kisebb nyugtalanságok, a belbéli és közbiztonság nagyban és egészen mégis megőve maradt. Sok egyes vidéken, a községekben és várművekben ismét dolgozhoz láttak a mun-kások. Nagy része és érdeme lehet ebben a belga kormány nyomatos katonai intéz-kedéseinek is.

## LEGUJABB POSTA.

— Kaulbars nyilatkozatai. A „Kölnische Ztg.”-nak a következőket távirják Pétervárról: Kaulbars tábornok a leghevesebb ellenzője a háborus izgatásoknak, s abban a nézetben van, hogy Oroszország egy nagy háborúra jelenleg előkészítve nincsen. Franciaország szövetségesek nélkül most nem mérközhetnek meg Németországgal. Kaulbars

tulajdonságait, könnyebben fedezi fel a legfi-nomabb árnyalatokat, könnyebben jó rá a legrajzeztetőbb hiányokra, tökéletlenségekre s a természetből való eltérésre.

Még akkor, midőn kerébe látszik fi-gyelni, vagy elfordul tőlünk, sem sikerül el egy könnyen tekintete elől, a mi körül-től történik, mi által azokat, kik valamit titkolnak előtte vagy meg akarják őt csalni gyakran meglepi s tetten éri. Különösen meg-figyeli azokat, kik körében él, kikől valamit remél vagy kikől félnie kell, s nem ritkán sikerül neki környezetek jellemét, érzelmait a legpontosabban kiismerni.

De viszont ezen kiváló megfigyelő te-hetség eredménye azon mesteri tetetési ké-pességük, mely által igen gyakran még ta-nítójukat is félre tudják vezetni. Kiünöden értenek gyengék leplezéséhez vagy legalább enyhébb alakban való bemutatásához.

Ha valamiért kérdőre vonják őket vagy kétkednek bennök, nem ritkán a legnevetse-gesebb felelettel iparkodnak magukat kivágni. Hill M. a weissenfelsi siketnéma-intézte-nélhaz igazgatója két érdekes esetet emlit fel. Egy kiünklakó növendék valamely őszi napon poros kabátban jelent meg tanórásra. Kérdő-re vonva hányságáért, azt felelte, hogy az nem jor, hanem a nagy köd, melyben iskolába jött, bele vette magát kabátjába. Midőn pedig más alkalommal egy különben okos leánykától az kérdezte, mi idézi elő az esőt, ez elle-jejtéven a mit erről tanult, következőleg okos-kodott. Midőn a holtak lelkei — ugymond — felszállnak az égbe, annak ajtaja mindig nyitva marad ez ideig s ez alatt sok víz öm-lik ott ki.

(Vége köv.)

## Gérard házassága.

[14. Folyt.] Regény. Írta: André Theuriot. — Az „Aradi Közlöny” számára fordította: H. G.

KILENCEZEDI FEJEZET.

„Nem hiszem,” mondá Gérard, hogy Laheyrdard kisasszony sokat henyélne, szor-galmatosan foglalkozkodik ő is.”

„Igen, a ruhával...” ez pedig fontos, az már igaz... Milyennek találta keddi öltö-zeteket?”

„Egyszerűnek és izlésesnek.”

„Egyszerű, az lehet: a nyomorúságos gáze-ruha bizonyára nem sokba kerülhetett

az osztiák-magyar hadsereg felől, melyet na-gyon jól ismer, e legteljesebb előismeréssel nyilatkozott, s azt egyenrangúnak tartja az európai hatalmak haderejével; csupán né-hány fegyvernemet nem tart elég erősnek. Azt a hírt, hogy Kaulbars arról értesítette volna a ezért, hogy Bismarckkal minő beszél-getést folytatott, s azt a kijelentését, hogy a bolgár kérdés békésen fog megoldatni, — megegyeztet, minthogy a czár még Kaul-barst nem is fogadta.

— A török kormány legutóbbi kör-jegyzékére Németország hivatalos választát egyenest a cancellár akaratából kifolyónak tu-lajdonítják. E válasz hangsúlyozza, hogy a bolgár kérdés csakis a leginkább érdekelt ha-talmak, valamint Törökország és Oroszország megegyezésével oldandó meg, de akképen, hogy Ausztria Magyarország bonyodalmakba oroszországgal ne kevertesse és a czárnak bizalmatlanságra oka ne legyen.

— Az albán határon legutóbb a tör-ökök és montenegrók között véres össze-ütözközésre került a sor, mely több embernek életébe került mindkét részről.

— Az angolok Afghanistanról. Mint a Renter-ügynökség értesül, Angolország lekötöttnek tekinti Oroszországot azon elv-al-jalt kötelezettsége által, hogy Afghanistan-t kívül esőnek tekintti azon körön, melyen be-folyását érvényesíteni óhajtja. Angolország ennélfogva semmi, jelenleg előrelátható kör-ülmény között sem fog Oroszországgal egyes-ségre lépni az iránt, hogy az afghán ügyeket közösen szabályozzák.

## TÁVIRAT.

— Merénylet a belga király ellen. —

Brüsszel, jun. 3. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Tegnap négy ember megtámadta a király kocsiját, s kísérletet tettek bántalmazására, de a rendőrség még ide-jén megakadályozta a merényletet, s a tetteseket elfogta.

## NAPTÁR.

Június 4 Szombat. Róm. cath. naptár: Quirin pk. vt. Prot. naptár: Korpás, Floris. (Görög orosz naptár: (Május 23.) Mihály pk. Nap két 4 óra 5 perczkor. Nap nyugszik 7 óra 52 perczkor.

Június 5. A városi tisztviselői nyugdíjalap javára nyári mulatság a városligetben.

Június 12. Az aradi hadastyán egyet majálisa a csásári erődben.

Június 13. Aradmegye közigazgatási bizottságának ülése.

## HIREK.

Arad és Vidéke.

— Előfizetési felhívás. Mai naptól kezdve lapunkra új elő-fizetést nyitunk. Előfizetési díj helyben: negyedévre 3 frt, egy hóra 1 frt; vidékre: negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr.

neki; a mi azonban az izlésességet illeti, e tekintetben nagyon eltérők a vélemény-nyek.”

„En meggondoltam a magamé,” vála-szolt Gérard szárazon.

„Ugy!” mondá Georgine bosszuan; aztán egyre indulatosabban folytató: „Mi-un-tan barátai közé tartozik, legalább azt ta-nácsolhatná neki, hogy többé pillangót ne tűzzön a vállára.”

„Eszembe sem jut. Izlés dolgában Lahey-rard kisasszony nem szorul senki tanácsára: nem azért párisi nő.”

„Es sokkal kacérabb, semhogy lemond-jon olyasmiról, a mivel a közhílymet ma-gára vonhatja.”

A kocka el volt vetve. Kesért szarvakat, mint nyilatkat dobáltak egymáshoz.

A kert fái alatt a folyó moraja is egyre hangosabb lett, mintha lépett akarna tartani a cizvódókál.

„Sokkal csinosabb,” viszoná Gérard, „semhogy a kacérkodásra reá szorulna.”

„Milyen hűvel védelmezi őt,” szolt bosz-szusan Grandiéf kisasszony, a kit a felté-kenység szelleme először életében szállott meg. „On csakugyan nagyon jó barát!”

„Jobb, mint a minőnek Laheyrdard kis-asszony némely barátja mondhatta.”

„Ez a szemrehányás nem illet engem... Laheyrdard kisasszony nem barátom. Hala i-et-nek! barátságomat jobb helyen is érteke-síthetem!”

„Kiki legjobban belátása szerint rendel-kezik szíve felől,” viszoná Gérard, a ki szin-tén merebje jött, „én szeretem őt és nem fogom tűrni, hogy jelenlétében bántal-mazzák.”

Ez volt a keserűség utolsó cseppje, mely a poharat csordultig megtöltötte. Georgine kisasszony szikrázó szemekkel ugrott föl és felkiáltott: „Ilyet mond nekem! nekem! Ez már még is sok!”

Mintán a méreg elfojtotta hangját, a nők végső segélyfórrásához folyamodott; el-kezdett sírni.

Grandiéf asszony, ki az egész idő alatt az ajtó mögött hallgatozott, gyorsan megie-lent a szoba küszöbén és így szolt:

„Seigneules ur, az ön magaviselete il-letlen...” Keserűen megbántam, hogy ön előtt házamat megnyitottam...

„Asszonyom,” szolt Gérard, fogva ka-lapját és magát meghajtva, „jövöre meg fo-gom kimélni a bántatól.”

Gérard elment. A küzdelemtől felhevülve,

— Dr. Falk Miksa, Arad város or-szágyűlési képviselője június 10-én délután a rendes személy vonattal érkezik Aradra. Az indóháznál a szabadlevél párt kül-döttség fogja őt fogadni s az üdvözlő beszédet J á n o s s y Demjén dr. mi-norita rendfőnök tartja. A bevonulás után képviselőnk a „Fehér Kereszt” nagytérmeiben tartja meg beszámoló beszédét.

— Aradmegye közigazgatási bizottsága június havi rendes ülést közbejött körülmé-nyek miatt a szokott időtől eltérve folyó hó 13-án, hétfőn d. e. 9 órakor fogja meg-tartani.

— Baross Gábor közlekedési miniszter június 8-án Temesvárra utazik és jun. 10. 11-én meg fogja tekinteni Temesvár környé-kén a Temes és Bega által el-árasztott vidékeket. A miniszter az illető vidék lakosságának megnyugtására készséggel határozta el magát ez utra, mert a lakosság kétségbeesett helyzetében a minis-ter személyes megjelenése iránt folyamodott. Június 11-én reggel a miniszter Temesvárról Aradon át az arad-körösvölgyi vasut vonalán a Körös menti ár víz suttott vidékeket utazza be egész B o r o s s e b e s i g. — Innen visszatérve délután 3 órakor érkezik A r a d r a. A miniszter tiszteletére délután 5 órakor fenyves bankett rendeztetik. A bankett után a miniszter a nagyobb gyá-akat fogja megsejmelni. Június 12-én dél-előtt még körünkben lesz, mely alkalommal látogatásokat fogad és a délel induló arad-esanádi vasuton Mezőhegyesre és onnan két órai tartózkodás után Sz e -g e d és Szabadkára utazik tovább. Arad városra és megyéire nézve nagy jelen-tőségű a miniszter e látogatása, mert most közvetlenül lesz alkalm a számtalan, a város és megyét érdeklő közlekedési ügyre nézve információkat szerezni.

— A városi gazdasági szék előtt a teg-napi nap folyamán több árjelzés és nagyobb mennyiségű városi földet bevéadás iránti árverés tartott. A t o r n y a u t kikavi-csolása iránt megtartott árjelzésen T i s c h -l e r Jakab a kikáltsági áról 14 szazaléket engedett el s ugyan ő a k u r t i e s i n t k i é p i t é s e iránti árjelzésen 15 szazalék árleengedéssel lett győztes. A gazdasági szék ez eredményt jóváhagyatni javasolja. — A T a g a n y i által birt városi földet vála-mennyit R e i s n e r Ede vésztől lakos vészi bérbe 9 frt 50 krt holdanként, míg F r i d m a n n N. az általa eddig is birt kétréndbeli földre vonatkozólag újabb bérleti ajánlatot terjesztett be, mely szerint holdan-ként ezentul csak 9 frtot fizet. A gazdasági szék ez eredményt is pártolólaj terjeszti be. Árverés alá került még több kisebb földter-let, ezeknél azonban az elért eredmény nem a legkedvezőbb.

— Az adókvető bizottság a tegnapi napon befejezte működését. Most már aztan az adófelizolamási bizottságra kerül a sor, melynek foruma elé a kivetés ellen beadandó fellebbezések kerülnek.

— Arad vendégei. Arad városát B a -r o s s Gábor közlekedési miniszter út tartó-zkodása alkalmával meglátogatták L u d v i g h

bizonyos gyönyörrel szítja az enyhe külső levegőt és gyors léptekkel haladt a felső város felé vezető uton.

Mig Gérard államesinyjét Salvanchesben végrehajtotta, addig az iródiában megmaradni nem bíró Frank F i n o e l elhatározta, hogy Laheyrdardnál látogatást tesz. A salvan-chesi bárlól eddig csak bizonytalan híreket kapott, mert Regina az ünnepély óta nem tért vissza nagynénjéhez; Salvanchesben marasztották, hogy segítsen mindent rendbe hozni és éjszakára is ott maradt. A kis pupos a felső városba menetele közben fejében nagy törveket látzott főzni: kifejezésteljes arca meg a szokottnál is halványabb volt és sebes menése lázas aggodalmat árult el.

Mielőtt a ház küszöbét átlépte, a lépeső-nél megállt, hogy a homlokán gyöngyöző iz-zadságcseppeket letörölje. A kertben, hol az egész család a szederfa alatt összegyűlvé volt oly jelenet árult föl előtte, mely teljesen hi-valva volt arra, hogy izgatott idegét meg-nyugtassa. Egy szenes sütő fölött forró cu-kornedvvel telt vörös rést párolgott: arany-színű mirabellek voltak kosarakban fölhalmozva és Laheyrdard asszony gondosan kiszedvén ezek magvát, egymásután beledobalta egy nagy cserép talba, melyből az érett gyümölcs kellemes illata áradt szét. Jobbról és bárlól Benjamin és Tóni, falánk, befőtél bekent arczczal és zajos nevetés közt ügyeltek az előkészületekre.

Ilka, fehér kötény diszben, könyökig fel-gyűrt ruhájakkal, az üst előtt állt és hoz-zszóló lécczel keverte annak tartalmát; időn-kint a nedv gyöngyöző cseppeit megcsillám-lottak a napban. Mihelyt F i n o e l észrevette, eleje kiáltott:

„Jöjjen csak! A befőzés nagy művében részt kell vennie; hisz csak mondják meg egyszer, hogy nem vagyok házias nő! Lá-tott-e már szorgalmasabb házi asszonyt, mint én?” A leány igen vidám volt; a sütő hő-sége homlokát és arczát rózsaszín pírral borí-totta, szeméi mosolyogtak és minden vonása valódi benső örömet sugartott. Frank elége-detlen pillantást regett Laheyrdard asszonyra és a gyermekekre: arra számított, hogy likát a müteremben találja és családja kettőzött, ideges nyugtalanságban nyilvánult. A sütő előtt le s feljárt, a nélkül, hogy a gyermekek vidám megszólításaira válaszulna és a jalki kö-rül keserű vonással szemlélte a kerti út po-rondján látszó kis árnyékának sajátságos kör-vonalait.

(Folytatása következik.)



Gyula a magyar állami vasutak igazgatója. Péch József és Walland Ernő a vízi ügyek miniszteri referensei.

**Felhívás.** Felkértem mindazon hölgységeket, kiket az ország közp. nőbizottsága a papa aranyérméjével felhívására felkérte, folyó hó 7-én, kedden délután a városi házba kis tanácskozóterembe megjelenni sziveskedjenek. Salacz Gyuláné.

**Katonai szemle.** Walwacht Brecht Károly tábornok, a 68-ik dandár parancsnoka és Putti Comingio, a 33-ik gyalogezred parancsnoka június 6-án az esteli vonattal Aradra érkeznek, hogy az első zászlóalj felett a szokásos tavaszi katonai szemlét megtartsák.

**Az időjárás** az utóbbi időben megint olyan szélsőséges volt akár egy udvarlóját megint asszony. Tegnap délelőtt borult szeles idő árta, délre kisütött a napsugár s délután már jögrés és villámok között hullott a zápor, aztán elvonultak a felhők, de csak azért, hogy újra visszajöjjenek s csillag nélkül borult le a csendes éjszaka.

**Kamarai kultagok választása.** Képf György főszolgabíró elnökelete alatt május 31-én ment végbe az aradi kereskedelmi és iparkamara kultagjainak választása, mely alkalommal a szavazatszedő bizottság tagjaiul: Kónigsthal Jakab és Eliás Salamon választottak meg. A választás megkezdődött, közfelkiáltás után egyhangúlag a kereskedelmi osztályba rendes tagokul: Elias Adolf terménykereskedő és Fleischmann Herman vegyes kereskedő, póttagokul: Folly János fahéreskedő és Iritz Eliás vegyes kereskedő m.pécskai lakosok választottak meg. Az iparos osztály választásánál a szavazatszedő bizottság tagjaiul: Schaner Antal és Nagy Sándor választottak meg. Itt is közfelkiáltással, rendes tagokul: Garlati János szabó és Braun Emanuel timár, póttagokul: Ruber István szabó és Sternlicht Mór korvác iparos választottak meg.

**Vizsgálati sorrend.** Az ideai tanév végével az aradvárosi közegyi iskolákban megkezdendő zárvizsgálatok sorrendje a következőképpen állapították meg: A polgári fiúiskolában. Június hó 20-án délelőtt az I-5-ös osztályban, 21-én délelőtt az első b) osztályban, 22-én délelőtt a II-ih a) osztályban, 23-án délelőtt a II-ik b) osztályban, 24-én délelőtt a III-ik osztályban, 25-én délelőtt a IV-ik osztályban, 25-én délután 3 óráig a francia nyelv vizsgálata. A torna vizsgálat minden osztály számára külön tartatik meg. d. e. 10 óráig az osztályvizsga után. Vizsgálati biztosok: dr. Remetey F. Károly, Rozsnyay Mátyás és Heeger Ernő. A énekvizsgálat biztosa: Institoris Kálmán; a francia nyelv vizsgálatának biztosa: Tiszti Lajos. A templom-utcai elemi fiúiskolában. Június hó 17-én d. e. a IV-ik b) osztályban, 18-án d. e. a I-5-ös osztályban, 20-án d. e. a I-5-ös osztályban, 21-én d. e. a II-ik a) osztályban, 22-én d. e. a II-ik b) osztályban, 23-án d. e. a III-ik a) osztályban, 24-én d. e. a III-ik b) osztályban, 25-én d. e. a IV-ik a) osztályban, 24-dikén délután hatól—hét óráig a III-ik és IV-ik osztályok tornavizsgálata. Vizsgálati biztosok: dr. Miklós Lajos, dr. Robitsch Agoston, Vargass József, Lacza József és Arkai Kálmán. A templom-utcai elemi leányiskolában. Június hó 13-án d. e. a IV-ik osztályban, 14. d. e. a I. osztályban, 15. d. e. a II. osztályban, 16. d. e. a III. osztályban, 17. d. e. a V. a) osztályban, 18. d. e. a V. b) osztályban, 20. d. e. a VI. osztályban, 25. d. u. 5 órakor a V. a), V. b) és VI. leányosztályok énekvizsgálata. Vizsgálati biztosok: Hász Sándor, dr. Schöpke Ede és Bing Vilmos. Az énekvizsgálat biztosa: Institoris Kálmán. A Batthyány-utcai leányiskolában. Június hó 5. d. e. a IV. osztályban, 16. d. e. a I. osztályban, 17. d. e. a II. oszt., 18. d. e. a VI. osztályban. Vizsgálati biztosok: Boros Vida, Szalay Károly és Vizer Péter. A sorrend többi részét holnap közöljük.

**A kis-tiszi nagytöltés átszakadásáról** a következő távirati értesítést vettük: A kis-tiszi ujonnan épített zsilipet a víz nyomása teljesen feldöntötte és az így támadt nyílásan a töltés mindkét oldalán 30—40 méter szakadást okozott. Az egész terület viz alatt van. A zsilip építése körül a vállalkozó vállalkozó nagy könnyelműséggel jártak el. A kormány már a zsilipépítés alkalmával szigorú rendszabályokkal lépett fel az illető vállalkozók ellen. Az építések megvizsgálása végett már is megítélték legszigorúbb intézkedéseket.

**Hymen.** Bánffy Miklós bokszei államfőnk a napokban tartotta eljegyzését Csabánál József világios szolgabírói tisztviselő kedves és bájos leányával, Gizzella Kisasszonnyal.

**A tisztviselő halja.** Az ember már alig mer írni a városi tisztviselő nyugdíjalap javára rendezendő mulatságról. Két ízben is künn voltak a falragaszok, és kétszer is örült már a város közönsége, hogy egy pomdás mulatságon vehet részt, midőn a falragaszok lemosta az eső, és a mi örömlőnkbe beledördült az ég. Most éppen szórakodás közben kell kiünnünk, hogy a tisztviselő mulatsága holnap a városligetben megtartsatik. Reméljük azonban, hogy az ég most már mégse rongja el a tisztviselő kedvét.

**Az aradi lövészegylet választmánya** tegnap délután az iparkamara helyiségében választmányi ülést tartott. Gránwald Ferenc elnökelete alatt. A jegyzőkönyv vezetésére Arkai Kálmán kérését fel. Több keblű ügy elintézése után Dangli Antal és fia orgonakészítők megengedték, hogy június 20-ától kezdve három hétig a pécskai új templom számára készített orgonáját a városligetben nagytérben felállíthassa és esetleg hangversenyeket tarthasson beletti díjak mellett.

**A ki másnak vermet és maga esik belé.** Az aradi kir. törvényszék büntügyi osztálya tegnap délelőtt több apró büntügyben tartott végtagyalást. Többek között a Stojkovits Milos által vádolt Ledermann Lajos paulisi vendéglős hamis esküvel büntügyében. A törvényszék a következőképpen alakult meg. Elnök: Ottobay Károly, bírák: Bilkey Papp Mihály és Kovács János. A királyi ügyészséget Stippl Károly dr. alügyész képviselte. Stojkovics Milos nehány év előtt egy szobát bérelt volt ki Ledermann Lajos paulisi vendéglőjében és egy nővel lakott benne. Időközben a vendéglőlől elköltözött, a vendéglősnek pedig 43 forint 20 korrall adósa maradt. Ebből husz forintot később megfizetett. A fennmaradó huszonhárom forint husz kr. nyi tartozás miatt a vendéglős pert indított ellene és a nála zálogba hagyott kőműves átványokat vonakodott neki mind addig kiadni, míg ragy a per el nem dől vagy követelese ki nem lesz elgítve. Ez ügyben annak idején a tárgyalás az illetékes bíróság előtt megtartott és Ledermann Lajos követelesének valódiságára meghitteltetett. Ennek az ügynek bevégezte után Stojkovits Milos Ledermann ellen hamis eskü miatt magán bosszúból feljelte ntestétt és igyekezett azt a tegnapi végtagyaláson be bizonyítani. Azonban a törvényszék a hamis eskü vádjá alól Ledermann Lajost felmentette és Stojkovits Milos ellen a hamis vád emelése miatt a vizsgálat megindítását elrendelte. Stojkovits Milos magán vádló ügyvédje Pényes Kálmán dr. és Ledermann Lajos védő ügyvédje Schwarzen Jenő dr. volt.

**Uj lövészegyleti tagok.** Az aradi lövészegyletnek tegnap délután tartott választmányi ülésén titkos szavazás után felvették új tagokul: Monti Gyula, Schwartz István, Csépreghy Mihály, Weingartner Béla, Földvő Géza, Singer Gyula és Münz Ferenc.

**Costa Rosetti** ezredes, az aradi vár volt műszaki igazgatója hétfőn utazik el Aradról új állomási helyére Komáromba.

**Akanyaró Sofronyán.** Sofronya községben járványosan fellépett a kanyaró. Eddig 21 betegülési eset fordult elő. A kello óvintézkedések minden irányban megtételek.

**A városi tisztviselő nyugdíjalap** javára f. évi június 5-én megtartandó városiégi mulatságra felülköttek meg a következők: Várhelyi Béla 3 frt, Fischl Zsigmond 2 frt, Ransburg Mór 1 frt, Veichler József 1 frt.

**Jég.** Mikor tegnap másodszor is megeredt az eső, már jéggel egyenesen hullott alá. Rövid idő óta már vagy harmadik-szor kaptunk jégesőt, de szerencsére ez is csak néhány percig tartott.

**Tűzjelző a városligetben.** Köves Ede hírneves ujaradi búvész és tűz művész június 9-én a városligetben a kurtiszi tűzkárosultak javára tűzjelzőket rendez.

**Újtás.** Az arad-csanádi vasutak arad-borosbesi távirata vonala Popovits István aradi táviratistát találmanya szerint sikerrel átalakították.

**Eljegyzések.** Neumann Manó német-szt.-péteri kereskedő eljegyezte Rasofsky Matild kisasszonyt Bekés-Csabán. Dreichlinger L. József soborsini tisztviselő a napokban tartotta eljegyzését Fried Sára kisasszonnyal Lugoson.

**Helybenhagyott ítélet.** Az aradi kir. törvényszék által Ugrai Mihály hatóság elleni büntügyében hozott ítéletet a királyi tábla helybenhagyta. A másodikfokú ítélet ellen a felek fellebbezést jelentettek be.

**Építik a lovardát.** A közlekedő Aradra érkező Enders-féle lovardárukat részére a városháza és a körút között lévő terezen már építik a lovardát s a társulat közelébb már meg is érkezik Aradra.

**Zsiros betörés.** Scherer János szatnai lakos kamrájába ismeretlen tettesek éjnek idején behatoltak. A betörést akkép vitték véghez, hogy a kamra falát alulról kiasták és úgy másztak be a nyíláson. A kamrából aztán negyvenegy oldal szalonát 36 métermagasnyúl súlyban elhordták. Bajosan eszik ők meg azt a szalonát, mert a világios szolgabíró más koszon kívánja őket jól tartani.

**Phloxera Gyorokon.** Gyorokon Nádasy gróf szőlejeiben és még két más szőlőben a phloxera jelenléte constátáltatott. A terület zár alá vétetett.

**Bitang lovak.** Bitangdufalat még mult hó 25-én találtak 3 zsidó lovat 150 frt értékben. Már az árverés is ki volt tűzva július 29-ikére, midőn a tulajdonos Galsárdi jelentkezett s így a lovak a tulajdonjog kellő beigazolása után tegnap részére az aradi szolgabírósa után kisajátították.

**A mostoha.** Tegnap délelőtt az aradi kir. törvényszék előtt egy mostoha anya állott, ki azzal vádoltatott, hogy két gyermekét kékre-vörösrre szokta elverni. A vádolt ki hallgatása alkalmával azval védekezett, hogy a gyermekek teste az o t v a r m i a t t v o r s o d o t t m e g. A királyi törvényszék bizonyítékok hiánya miatt a vádlatot a vád alól felmentette.

**Temesmegye és az árvíz.** Temesmegye esztörtéki közgyűlésében az árvíz által okozott károkról szóló alispáni jelentés folytán élénk vita támadt a vizszáborozási bajok feltét és elhatározatott, hogy a közlekedésügyi miniszterhez jelentést küldenek azon kérelemmel, hogy az elüött területeket személyesen megzemlélni sziveskedjék. A vizszabályozási bajok orvoslása iránt az alispán elnökelete alatt bizottság küldetett ki. A vizkárosultak javára a közgyűlés 500 frtot utalványozott. Elhatározatott, hogy gyűjtést fogunk rendezni. A pénzügyminiszterhez felirat intéztetik az adó-végbeajások besztűntése iránt.

**Tolvaj cigány.** Fátta Mojsza csavargó cigány, kit Ottika közszeg valhat bosszúban magának, az arra járó eső időt alatt gondolt egyet és ellopta Csiznás Györgye udonat új szűrt. Nem sokáig folya azonban élvezheti a tulajont, mert a horosjenői szolgabírósa szálardul el van tökére arra, hogy le-  
vetkezteti.

**Az aradi közúti vaspálya** forgalmi kimutatásából adjuk a következőket: Május hó 16-ától 31-ig 14113 személy szállításából 1343 frt 65 kr. és 2158856 kilogramm teher szállításából 872 frt 81 kr. bevétel folyt be.

**Tolvaj kocsis** ezime alatt lett nevezetessé Kiss Elek, ki H á s József zímánd-közi bérlő kocsiával, lovával meggurott. Sokáig azonban nem kocsiázhatott, mert Simándon elesített és bekísérték gyalog.

**A "Rendőri Közlöny"** ből. Vaday Imre és Budacsik János világios lakosoktól ismeretlen lököttök ejel 4 lovat elhajtottak A nyomozás megindított.

**Felbabezett ítélet.** Alb Adam orgazdasági büntügyében az aradi kir. törvényszéknek egy évi börtönbüntetését a kir. tábla 8 hónapra leszállította. A vádolt és ügyész az ítélet felolvasása után ismétellen felebebezték.

**Szökevényácmester** Bodianszky Pál bekésésabai ácmester Magyarád községben dolgozott. Egyszerre azonban megunta a munkát mint s a "Rendőri Közlöny" előadja: "munkaelőleg felvétele és adósság hátrahagyásával" megszökött. Közzük.

**Lökötök.** Rieger Ferencz upjánati lakostól ismeretlen tettesek a legelőről 2 darab 120 frt értékű lovat elhajtottak. A csendőrség nyomozza a tetteseket.

**"Kincsem" sorsjegyek.** melyeknek húzása jún. hó 24-énd leud. a főnyeremény 50.000 forint, kaphatók lapunk kiadóhivatalában darabonként 1 frtért.

## Hazánk és a főváros.

**Időjárás.** Hazánkban: Keleten részben déli- és északiak, gyenge szél mellett, a meleg kereset változott, a legnyomás kevesebb mindenütt (kivéve a délkeleti kárpátokat) alább szállott Az idő többnyire esendős, száraz, derűs. Csakly és Csaklytörnyén és Keszthelyen volt. Kihátás a jövő időre: Hazánkban: Nyugaton időt esővel változó, keleten többnyire derűs idő várható, kevés hófoltok mellett.

**Zavargás Czepléden.** Táviratok jelentik, hogy Czepléden esztörtéki éjjel 20—30 emberből álló csoport jött be kibálva a város utcáit. Leveleket szórtak szét, melyekben gyújtogatással és kikergetéssel fenyegették a zsidókat. A falakra hasontartalmú feliratok ragasztattak ki. A hatóság kutatja a tetteseket s a lakosságnak a tűz elleni óvatosságot ajánlja. A zavargás csak egyesek tényének tekinthető. Az egész város teljesen nyugodt.

**Az árvíz Szegeden és Vásarhelyen.** Lapunk tegnapi számában már röviden említettük, hogy a Tisza Szeged szomszédságában lévő Tápé előtti kis-tiszi zsilipet folyó 1-én délelőtt elszakította. 10 mérföldnyi területet elöntött és Makót, Szenteset és Vásarhelyt fenyegeti az árvíz. Szegedről erre vonatkozólag folyó hó 2-káról a következő részleteket írják nekünk: Az átszakadt zsilipet, mely 80 ezer forintba került és a maga nemében kiváló technikáit mű volt, a rohanó ár egy elpörögte, mint egy pelyhet, dacára annak, hogy a vizállás nem is volt túlságos magas, mert a mostaninál 4—5 lábál magasabb vizállást is meg kellene bírni a töltéseken. Legelőbb csak egy ölnyi szélességben ömlött át az elszakított zsilip helyén a víz, de csakhamar mindig nagyobbra vájta azt a „folytonosságáigant”, a melynek helyén egy fél nappal előbb még ott állott az alig egy évvel ezelőtt épített 80.000 forintos zsilip. A viz roppant gyorsasággal ért Vásarhely alá a zsilip közvetlen közelében lévő hód-tól és kis-tiszi levezető csatornákon. Ezeket a csatornákat töltötték el éjjel a vásarhelyiek vészbizottság által kirendelt közérő és a katonaság segítségével. A szakadás eltömésén megfeszített erővel dolgoztak egész éjjel, de a víz egyre nagyobb erővel ömlött be. A Pallavicini-féle földkőből el van öntve körülbelül 3000 hold. A szegedi rét még nincs elöntve. A vásarhelyi földek azonban sokkal többet szenvedtek. — Az ár már egészen Vásarhely alá a magyar államvasuti töltés lábaig húzódott. Ha magasabbra emelkedik az ár, felé, hogy elpusztítja a töltést. Ha rövid idő alatt nem bírnak a zsilipnél megbirkózni a vízzel, az áradat, miután körül fogja Vásarhelyt, Lelén és a csanád-megyei püspökség uradalmaát át emegy Makó alá. Már öt kövel terhelt hajót elsüllyesztettek a szakadásnál, de minden eredmény nélkül. Egy kövel terhelt hajót az elsüllyesztés alkalmával az ár úgy sodorta magával, mint egy kis csónakot. A víz elfogásának még egy utolsó módját fogják megkísérteni, miután eddig a legnagyobb erőfeszítés semmi eredményre sem vezetett és a szakadás folyton nagyobodik. Két gátat építenek a partól az anya-tisza-meder felé, a mely két gát legalább addig elvegye a víz rendkívül nagy esési erejét, a míg a két gát közt, a szakadás hosszában emelkedő keresztöltéssel megszüntethetik az ár ömlését. Ez az utolsó s egyetlen mód, a melylyel az árnak elejét lehet venni, s ha ez nem sikerül, a betömés teljes lehetetlenné válik. A gátak építését már 2-án éjjel megkezdtek. Vásarhely alatt már eddig 30 ezer hold víz alatt van és ezenfelül még 80 ezer hold menthetetlen. Hogy kit terhel a borzastó veszedelemért a felelősség, még nincs constátálva, de hogy mulasztás forog fenn, az már bizonyosnak látszik.

**Az új egyetemi dékánok.** A tudományegyetemnek mind a négy fakultásán szardán voltak a gyűlések a jövő évi dékán és rektor-választás tárgyában. A dékán-választást nyomban meg is ejtették s a jövő 1887.88. iskolai évre dékánok lettek; a hittudományi karnál Dr. Bog nár István, a jog és államtudományiál Dr. A páthy István, az orvosiat Dr. Balogh Kálmán, s a bölcsészettinél Dr. Heinrich Gusztáv nyilvános reudens egyetemi tanárok. Az orvosi karhoz ezenkívül tekintettel Balogh Kálmán beteges voltára, prodekanul dr. Fodor József egyetemi tanárt választották meg. A rector-választás június 8-án lesz.

**Esztörtéki tárgyalás** volt Budapesten esztörtéki. A sajtóperit Kunyhóssy János nagyváradi ügyvéd a „Közjogi Ellen-zék” szerkesztője s a nagyváradi ipartestület-ügyésze indította Bart és György szjgyártó mester ellen, a ki őt a kecskeméti „Iparügy”-ben és szegedi „Alföldi Iparlap”-ban közzétett nyilatkozataival megsértette. Az

eszkütszék a vádlott.

**Elfogott postásikaszító.** A fővárosi rendőrség egy rég körözött postásikaszítót kerített kézre, kit a vidéki hatóságok sokáig hiába üldöztek. Kristelly Henrik trenesenymegyei, illavai születésű, 34 éves postásit egy évvel ezelőtt Szegedről eltűnt, ugyanabban az időtáiban, midőn a szegedi postán 5375 frt 47. tartalmú pénzes levél elveszett. Az ősszeg ötven forintokból állott. A rendőrség e miatt is köröztette Kristellyt, a ki álnévek alatt Felső-Stubnyán és más földökön mutatkozott. Nemrég a fővárosba jött és itt Farkas dr. álneven tartózkodott. A rendőrség azonban kinyomozta és letartóztatta. Beismerte, hogy a sikkasztást ő követte el. A kir. ügyészségnek fogják átadni. Zalog-cédulákat találtak nála, a kalapja belsőében pedig egy 50 frtos bankjegy hanyódott, a melyről már a sikkasztó is megfellebebezt.

**Rövid hírek.** Dr. Hollán Adolf a pozsonyi országos kórház nyug. igazgató-főorvosa, Hollán altábornagy bátyja, ötven éves doctori jubileumát ünnepelte június 1-én Pozsonyban, a sok oldalról tört ovatiók tárgya. — Fischer József a 15. gyalogezred hadnagya Boszna-Brodban pünkösöd vasárnapján a Száva hídján mellébe lőtt s aztán a vízbe vetette magát, honnét kimenteni nem tudták. Fischer elikkasztott vagy 700 frtot a kezelésére bizott pénzeiből. — Budapesten a képviselőválasztás június 17-én lesz. — Bihar megyében szintén június 17-én lesznek a választások. — Czeplédről küldöttésem ment Turinba Kosuth Lajoshoz, hogy megkérdje őt az antiszemitizmus és Verhovay felől.

## A nagy világ.

**A párisi opera comique leigése** alkalmából sokat írunk a lapok a párisi színházak ezüstünnének berendezéséről s azon tűzbiztonsági órendszabályokról, melyeket a párisi színházaknál — elefedtek alkalmazni. Szinte bámulatos, hogy az 1881. évi bécsi színházi szerencsétlenségéből a művelt nagyváros, Páris nem merített oklást. A párisi színházakban és ezek közt első sorban az opera comiqueben oly primitív állapotok tárlunk a szem elé, melyekben a vetkes hanyagságot és az emberellett könnyelműen játszó lelkiismeretlenséget alig lehet kellekőpen sujtani. Vasfüggönyök csak elvéte találhatók és ha vannak is, hasznavehetetlenek. Pedig Bécsben és Párisban egyaránt abban kell keresnünk a sajnálatos katasztrópha közvetlen okát, hogy a vasfüggöny lebocsátásával nem gátolattott meg a füstnek és tűznek kitódulása a nézőtérre.

**Tűz az örültek között.** London egyik külvárosában, Claptonban van egy tébolyda, melynek egyik apolt nője valami ok miatt összezdőrdült az új igazgatóval. Az elmebeteg úgy állt bosszút, hogy beárkított szobájába, s főlgyújtotta azaagyt. A lángok csakhamar elterjedtek az egész épületben, borzasztó rémületet okozva, minthogy az intézetben 250 örült volt, nagyobbára elesukva. Mindenfelől iszonyú ordítzás tört elő, s ez intézet alkalmazottainak emberi erőt meghaladó küzdelmükbe került, míg valamennyit biztonságba helyezték. Azt, a ki a vészt okozta nem lehetett megmengetni, minthogy szobájában eltorlaszolta magát. Holttestét elszenneseve találták meg.

**Rövid hírek.** A londoni Empire-theatre igazgatója: Nichot díjtalanul felajánlotta színházát Carvalhonak a leégett párisi opera comique igazgatójának, hogy társulattal saját javára előadásokat tartson. Mint hírlik, Carvalho elfogadja az ajánlatot. — Az Aetna főkráteréből május 31-én egész nap sűrű füst szállott fel, mely azonban megsztnt. Kedden éjjel többzser földalati dörgést hallottak. Másnap a jelenségek megszűntek. Komoly kitérés veszélye nem fenyeget. — A német trónörökös nem megy Londonba a jubileumi ünnepélyre, mert egészségi állapota még nem engedi meg. — Dunajevski és Gautsch osztrák miniszterek bárói rangra emelésének híré megöztöljék. — Bismarck hercege annyira már jobban van, hogy felkelhetett az ágyból, de Kiebbe tervezett utjáról lemond s a napokban Friedrichsruhebe megy üdülni. — Odeszsa-ban a szláv jótékony-sági egylet ötletén oroszok és bolgár meg szerb menekültek összeptöröltek s a tagok egy része nagy haraggal távozott a tereméből. — Léopápa szüntén képviseltette magát Viktoria királynő jubileumán, Ruffo Scilla müncheni nunciuss által. — Ravennában a löverseny-téren a napokban nagy szerencsétlenség történt, egy versenylő kitört s a közönség közé rohant. Egy leányt agyonlított a paripa, tíz embert a közönség közül s egy jockeyt pedig megsebesített.

## KÖZGAZDASÁG.

### Vegyes közlemények.

**Osztrák-magyar közszénforgalom.** (Bécsen át) Folyó év július 1-én következő díjazások helyetneknek érvényben kívül: 1. A es. kir. szabadalmazott Ferdinand császár északi vasut és a kassa-oderbergi vasut állomásairól az osztrák-magyar államvasutttársaság állomásaira, valamint a magyar királyi államvasutak budapest-brucki vonal állomásaira 1886. február hó 1. óta ásvány- és pizsacze fennálló közvetlen díjazásból pótkézzel együtt, 2. Segengottos állomásról, a magyar királyi államvasutak budapest-brucki vonala állomásaira. 1886. évi szeptember hó 10. óta ásvány- és pizsacze fennálló közvetlen kivétel díjazásból. Ezen díjazások helyébe új díjazások lépnek életbe, melyek a szállítási adó emelése következtében felemelt díjtételeket fognak tartalmazni. Ezek megjelenése külön közhírre tetetik. Budapestben, 1887. június 2-án. A magyar királyi államvasutak igazgatósága s részben vasutigazgatóságok nevében is.

**A bazilika sorsjegyek** 3-ik kisorsolása (Vége): 25 frtot nyertek: sorozatsz. 7. nysz. 32 113—74 131—46 187—81 256—71 569—38 666—33 794—5 860—70 923—44 929—69 932—8 1043—62 1226—96 1355—34 1380—41 1531—21 1664—27 1715—4 1851—62 1897—77 1908—20 2016—78 2252—31 2269—61 2286—56 2341—6

|         |         |         |         |
|---------|---------|---------|---------|
| 2329—43 | 2400—28 | 2574—47 | 2695—20 |
| 2700—84 | 2714—41 | 3061—49 | 3163—62 |
| 3139—27 | 3442—94 | 3517—27 | 3612—57 |
| 3707—96 | 3837—53 | 3977—70 | 3963—94 |
| 4112—34 | 4132—11 | 4218—68 | 4404—11 |
| 4658—16 | 4700—11 | 4951—81 | 5988—62 |
| 5045—82 | 5060—24 | 5076—73 | 5149—69 |
| 5168—59 | 5345—78 | 5527—33 | 5629—18 |
| 5629—18 | 5629—97 | 5778—15 | 6097—19 |
| 6283—61 | 6334—70 | 6597—97 | 6679—81 |
| 6710—88 | 7135—76 | 7259—17 | 7304—95 |
| 7316—13 | 7379—65 | 7510—77 | 7522—98 |
| 7562—38 | 7604—59 | 7698—68 | 7759—97 |
| 7787—2  | 7833—84 |         |         |

**A vetések állása.** A földmívelés- ipar és kereskedelemügyi ministeriumhoz május 30-ig beárólag beérkezett hivatalos jelentések a vetések állásának következő képét nyújtják:

Buza. A Duna-Tisza közén szépen fejlődik, jó termésre nyújt kilátást. Bács-Bodrog és Jász-Nagykun-Szolnokmegyékben helyenkint a drótféreg pusztítja a vetéseket. A tavaszi buza vetések is szépek. A Tisza jobbpartján fejlődik és gyönyörűen bukszodik, de itt-ott gazosodó is. Borsodmegye szentpéteri járásában a rozsdá mutakozik: Zemplénmegyében pedig helylyel-közzel igen gyenge és sárga. A Tisza balpartján az utóbbi gyakori és hűvös esőzés általánosán hátrányára volt az ősi buza vetések, a kövérebb megdült, a gyéresebb gyomosodott: Békés- és Bihar megyében kalászat kezd hányni. Tisza-Maros szögén fejt hányni, a sok eső miatt azonban nem fejlődhetik kellően, a kiáradt Maros és Körös orvosi kárt okozott a vetésekben. Erdélyben az ősi buza vetések az utóbbi esőzések után általában véve sokat javultak, azonban a gyakori záporok és jégverések jelesen Alsó-Fehér, Hunyad, Kis-Küküllő, Kolozs, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyosmegyében a vetésekben kiszámíthatlan károkat okoztak, úgy, hogy általában véve csak is közepen aluli termésre lehet kilátás. A tavaszi buza vetések eléggé szépen keltek, bokrosodnak.

Rozsa. A Duna jobb partján még legtöbb helyütt virágzóban van, az utóbbi időben javult ugyan, de azért ritka. Baranyában és Komáromban helyenkint a jég nagy kárt tett a rozskóban s az egész vidéken általában csak gyenge termés várható. A tavaszi rozsvetések megjavultak. A Duna-Tisza közén ritka, de sokat javult, különösen az utóbbi esőzések folytán: közeptermésre nyújt kilátást. A tavaszi jól állnak. A Tisza jobb partján ritka és alacsony, de kalászában jól fejlődött, itt-ott már virágzik. A Tisza balpartján átlag közeptermésre nyújt kilátást. Békés megyében kalászában a szilip okozott kárt. A Tisza-Maros szögén igen szép és sűrű, helyenkint pedig már virágzik. Erdélyben a rozsa általában ritka és gyenge, fejt már csaknem mindenütt kihányta: közepen aluli termést ígér.

Arpa. A Duna-Tisza közén sokat fejlődött s közeptermést ígér, a tavaszi jól nőnek. A Tisza jobb partján ritkaság ugyan, de jól áll, a később vetettnek jól része csak kel. A Tisza balpartján mindenütt eléggé jól fejlődött, de a sok eső miatt a gym nagyon ellepte. Hajdumegyében jó, Ugocsában gyenge. A Tisza-Maros szögén feltűnően javul és erősebb. Az erdélyi megyékben mindenütt jól kelt és szépen fejlődött, Kolozs- és Szolnok-Dobokamegyében rovarok pusztítják; általában közeptermésre nyújt kilátást.

Zab. A Duna-Tisza közén: Általában jó termésre mutat. A Tisza jobbpartján: Lassan gyarapodik s helyenkint sárgul. A Tisza jobbpartján a gym mindenütt ellepte, különben sokat javult és közeptermést ígér. — A Tisza-Maros közén fejlődésnek indult, de néhol és különösen a lapályosabb helyeken sárgul. Az erdélyi megyékben jól fejlődik, itt-ott ugyan a gym nagyon ellepte, mégis közeptermés remélhető.

Répce. A Duna-Tisza közén: kevés mulatkozik s az is közepen aluli hozamot ígér. A Tisza jobbpartján: Ung és Zemplénmegyékben eléggé jól áll, eszik: közeptermés várható. A Tisza balpartján: Szatmármegyében a bolha sokat pusztított, az erdélyi járásban közeptermés remélhető. Az erdélyi megyékben: Alsó-Fehérmegyében féreg pusztítja, Hunyad megyében rossz termés lesz.

Tengeri. A Duna jobb partján valamint a Duna és Tisza közén jól kelt, de a folytonos hideg és az eső idő folytán itt-ott megsárgult. A Tisza jobb partján kikel, de levele sárgul s az áztatott föld kapálását is kezeletette. A Tisza balpartján mindenütt jól kelt, de elgyomosodott, kapálattása nehezen halad, sárgul. A Tisza-Maros szögén az esőzések következtében egy hét óta alig fejlődött valamint, sok helyen már másodszor vetik. Az erdélyi megyékben a vetés csakly kivétellel mindenütt befejeztetett: jól kelt, a korábban vetettet a gym nagyon elnyomta s sárgulni kezd.

## Szo szlet.

(Június 3.)

(B.) Készaru nagyban 25.50—25.75, kicsinyben 26.25, hordó nélkül, per 100 liter.



A magyarországi és mensei bortermelők  
szövetkezete  
borainak árjegyzéke.  
Aradon, Deák Ferencz-utca 33-34. sz.  
(Helm-féle házban.)

**Fehér borok**  
72 centiliteres palackokban:

|                           |        |
|---------------------------|--------|
| Magyarországi asztali bor | 20 kr. |
| Magyarországi asztali bor | 30 kr. |
| Magyarországi bakator     | 45 kr. |

Literes palackokban:

|                                      |        |
|--------------------------------------|--------|
| Asztali bor                          | 22 kr. |
| Magyarországi asztali bor            | 28 kr. |
| Magyarországi asztali bor            | 40 kr. |
| Magyarországi bakator                | 60 kr. |
| Ménés gyoroki asztali bor 1 1/2 lit. | 28 kr. |

**Vörös borok**  
72 centiliteres palackokban:

|                   |        |
|-------------------|--------|
| Ménés-gyoroki     | 25 kr. |
| Ménés-gyoroki     | 35 kr. |
| Ménés-gyoroki     | 45 kr. |
| Ménés szemelt bor | 55 kr. |

**Hectoliterenként hordókban:**

|                         |           |
|-------------------------|-----------|
| Ménés-gyoroki fehér     | 13-15 ft. |
| Magyarországi fehér bor | 18-20 ft. |
| Ménés-gyoroki vörös     | 24 ft.    |
| Ménés-gyoroki vörös bor | 28 ft.    |
| Ménés vörös             | 35-60 ft. |

Videki megrendelések pontosan teljesítenek, melyek legelőszorubb postautalvány, vagy utánvét mellett eszközöltenek.

Próbaküldemények postán (3 üveg egy 5 kilós csomag) bérmentve küldetnek 2 ft. 2 ft. 20 kr. és 2 ft. 40 kr. között különböző borainkhoz összeállítva, üveg és csomagolást beleértve.

A bor-árak aradi pénzben hordó és palack nélkül értetnek, fizetendők Aradon. Kiváncra hordókat kölcsön adunk, az átvevő azonban azokat egy hó leforgása alatt tisztán és bérmentve visszaküldeni, vagy árat megfizetni tartozik. Palackért külön 10 kr. számíttatik, üres palackok tisztelt megrendelőinknél darabonként 10 kr. ban visszavetnek.

**BRÜNNI KELMEKET**  
elegáns nyári öltözetre  
3.10 méteres szelvényekben.  
minden szelvény 4 bécsi rőf.

4 ft 80 kr. igen finom,  
7 ft — kr. legfinomabb,  
10 ft 50 kr. legeslegfinomabb

**valódi gyapjuból,**  
valamint cammarn- és felsőkabátkeleket, ugyis-  
tén utazó-plaidet, abját 4 és 6 ft-ot, szállít az ös-  
szeg **utánvétele mellett** szállít és jöbörnek  
ismert **posztógyári raktár**

**SIEGEL-IM HOF**  
Brünn, Ferdinandsgr. Nr. 70.

Magyarázat Minden szelvény 3.10 mtr. hosszú  
és 136. cm. széles s így teljesen elegendő egy tö-  
kéletes férfi-öltözetre. A fönnebbi czég ismer-  
tes szilárdsága és jelentékeny munkaképessége kezes-  
kedik arról, hogy csak a legjobb áru, pontosan a vá-  
lasztott minta szerint szállítatik. — Mintán most igen  
sok szedelő czég „brünni áruk” köpenye alatt ga-  
rázdálkodik, ezek ellenében a fönnebbi czég mintákat  
küld ingyen és bérmentve. 192-1220

**Weisz Mór<sup>-né</sup>**  
legrégibb varrógép-raktár Aradon, főtér 21. sz. 1-ső emelet,  
a megyeházzal átellenben.

**Csoda és mégis való!**

28 ft egy egész uj Singer családi varrógép, szekrénnyel, minden készlettel,  
legjobb szerkezet, kitűnő, szép kiállításban,  
35 ft egy egész uj Singer Medium varrógép iparosok számára és női ruha  
készítésre. Szép kiállításban és teljes felszereléssel.  
44 ft egy nagy Singer 4. számú legnagyobb varrógép, nehéz szabó, czi-  
pész- és szűrszabó munkákra, egész uj ez minden készletekkel.  
Ezen gépek méter-mértékkel, hajócska kivétel készlettel, öngombolyítóval,  
kerékkiváltóval, karikán járó állványokkal és minden a géptechnikában feltalált  
összes újdonságokkal van ellátva.

38 ft egy nagy Howe C. 4. számú varrógép, egész uj, Huyfer nagy ke-  
rékkel, minden készlettel.  
68 ft egy nagy J. Auger Newyork varrógép, legnagyobb szabó és szűrszabó gép  
ft egy 37 ctm. hosszú karral szerkesztett Cylinder Elastic nagy varrógép,  
(ugynevezett könyök-gép) álló hajócskával és köröskörül varróképesseggel.  
13 ft egy Express kézi varrógép.  
18 ft egy Rhemania kézi varrógép, dupla-tűző és vasalappal.

**Singer gépekhez való tűk darabja 3 kr., Howe, Wheeler & Wilson,  
Cylinder és egyéb gépekhez tűk darabja 4 kr.**

Minden gépalkatrész az eddigi árhoz képest 50%-kal olcsóbb.

Ezen feltűnő olcsó árak csakis abból az okból lehetségesek, hogy nem  
tartok drága boltelhelyiséget, sem ügynököt, sem utazót, mi temérdek költség-  
gekkel jár és készpénz fizetés mellett minden veszteség is ki van zárva.  
Hitelképes vevők, közmegállapodás után csekély ártelemeléssel, **rész-  
törlesztés mellett is vehetnek.** 401-425

Nagy gépjavitó műhely, legjobb és legolcsóbb kiszolgálással.

Videki megrendelések legpontosabban eszközöltenek.

**Huzás már e hó 24-én.**

**Kincsem Sorsjegy** á 1 ft. **11 sorsjegy** csak 10 ft.

**Főnyeremény készpénzben**

**50.000 ft**

10.000 ft, 5000 ft, 20% levon. | 4875 pénzseremény.

Kincsem-Sorsjegyek kaphatók Wallfisch Armin urnál s e lapok kiadóhivatalában.

344 22\*

**Hirdetmény.** 50

8257 —  
1887 —

Mintán a közadók kezeléséről szóló 1883  
évi XLIV. t.-cz. 39. §-a értelmében a f.évi 2-ik  
adórészlet esedékességének határideje már le-  
járt, az adózók ezennel hirdetményileg is fel-  
hivatnak, hogy a f. é. 2. adórészletet most már  
a késedelmi kamatok és esetleg intési díjjal  
együtt, nemkülönben netalán régebbi adótartoz-  
ásaikat azonnal fizessék be; mert ellenkező  
esetben a régebbi adótartozások azonnal, a f.

évi 2. adórészlet pedig június hóban a késé-  
delmi kamattal együtt végrehajtás után a  
végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak  
behajtatni és pedig oly módon, hogy a 2. adó-  
részletre nézve május hó 25-től kezdve a  
zálogolás fog mezejtetni, s a mennyiben ennek  
daczára az adóhátalék járulékaival együtt a  
zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap  
alatt nem törlesztetnék, a felfoglalt ingók nyil-  
vános árverésen el fognak adatni.

**A városi tanács.**

**FÖLDES KELEMEN**  
gyógyszertára a „megváltóhoz“  
Aradon, Deák Ferencz- és fürdő-utca sarkán.

Bel- és külföldi névzetesebb gyógyszerek alábbi árjegyzékét ajánlja a t. cz. közön-  
ségnek szives figyelmébe.

**Rizs-porok és haj-porok.**

Avarffy Gézától Pálmái-féle fehér és rózsá 1  
ft, kisebb doboz 60 kr és gyöngy fogpor 70 kr.  
Herbert-féle fehér és rózsá egy doboz 90 kr.  
Párisi hölgypor 50 kr.  
Velutin rizspor fehér és rózsaszínben egy do-  
boz 1 ft. 50.  
Angol Hajfestő szer, mi eddig a legkitűnőbb-  
nek bizonyult.  
(Haar ressourceur) egy üveggel 4 ft 50 kr.

**Arckkenőcs-pomád, vizek és bal-  
zsamok.**

Dr. Spitzer-féle arck-kenőcs, szepítő, májfoltok  
és minden bőrküteg ellen. 35 és 70 kr.  
Kleopátra-tej, mosdó viz 1 ft  
Seraf arck-kenőcs 80 kr. és  
1 ft.  
Dr. Lengyel-féle Nyrfá balzsam, Birken-bal-  
zam 1 ft 50 kr.  
Vaselin arck-kenőcs a bőrnek bársónyszerű  
finomságot ad.  
Vaselin haj-pomád, hajnövesztő és erősítő.  
Bohus-féle kitűnő hajusz-pedró jól ragad s a  
hajuszt nem törí 35 kr.  
Bathányi-féle hajusz-pedró 20 és 35 kr.  
Butemart-féle fog-szappan. 35 kr.  
Burhardt-féle növény-szappan. 42 kr.  
Blancard-féle vasladacsok 1 ft 25, 2 ft  
50 kr.  
Egri-viz, egy üveg 18 és 50 kr.  
Elet-balzsam, Rózsá-féle üveg 50 kr. és 1 ft.

**Fogvédő, gummiból dr. Weisz Arminól fog-  
por vagy pasta egy családnak 1 ft 20 és 1 doboz  
35 kr.**

**Fogpászta dr. Pfeffermantól — egy tégely 1  
ft 26 kr.**

Salcil fog-por. Scatal — doboz 60 kr.  
Budics-féle fogpor, 60 kr.  
Carmen fog-cseppek, üveg 30 kr.  
Mindennemű fogfájásoknál a leggyorsabb s leg-  
kitűnőbb hatású szer.

179-14\*

**Gyógy-aszu-borok.** valódi mensei 1878-ik évi  
literes üvegekben 3 ft. 1/2 literes 1 ft 60 kr. 1/4 l.  
1 ft 30 kr. különösen ajánlható vérszegény lába-  
dozó betegnek.

**Ménési vörös-bor,** 1882. évi 1 liter 1 ft, 1/2  
literes üvegekben 50 kr.

**Glicerín-krem.** Kiehlhuser-féle egy üveg 1 ft  
az arcbőr tisztán tartását eszközli.

**Glicerín-Crém,** illatos arcbőr és kézkenőcs ki-  
tűnő finomságu egy üveggel 40 kr.

**Gastrophan G.** Fürst-től keserű gyomorcsapp  
70 kr.

**Gilisztá-csokoládé.** Krüger-féle 20 kr.  
Saját készítmény 15 kr.

**Gilisztá-csókák** csukorkab 3 kr.

**Illatszerek, parfümök, illatos füvek  
és balzsamok.**

**Köhögés, rekedtség, hurut és asztma ellen**  
csukorkák, Egger-féle mell- és szóda, maláta 25, 30, 10.

**Küihoni Tamur indien Grillon** gyermekeknek  
kellemes hajtó csukorkák, egy doboz 1 ft 50 kr. egy  
drb. 15 kr.

**Brand Richardt-féle sveczi labdacok** 70 kr.  
Máriazell cseppek 35 kr.  
Carlsbadi sók üvegekben 1 ft, 2 ft 30 kr.  
Erzsébet labdacok egy doboz 15 kr.  
Dr. Gölis ét-pora skatula 85 kr.  
Canabis kender kivonat szivarka 80 kr. asztma  
és köhögés ellen.

**Mager-féle csukamáj-olaj** 1 ft, tüdő és mell-  
bajknál.

**Möller-féle csukamáj-olaj** 1 ft.

**Maria Farina Ean de Cologne** valódi kitűnő  
illatszér 60 kr. 1 ft.

**Matico Capsulák** 2 ft.

**Matico Injektio** 1 ft, 2 ft.

**Migraine Stifte** (mentol) 50 kr.

**Malz-Bonbon** valódi csomag 10 kr.

**Dr. Misera** hideglelés elleni cseppek 80 kr.

**A borszéki**  
világhírű gyógy- és élvezeti savanyuviz-üzlet

**HIRDETÉSE.**

Páris, Trieszt, Bécs  
s BUDAPESTEN  
arany- és ezüst érmeikkel  
díjaztatva.

FÜRDŐVIZ  
június 15-től szept. 15-ig  
Yorokosi-üzemeltetés Sz.  
Regenig. Posta- és távirat-  
állomás helyén.

A borszéki fürdő- és ásványviz-üzlet igazgató-  
sága az 1887. év május hó 1-től kezdve uj  
alaku ásványvizes üvegeket hozott forgalomba.

Az uj üvegek 1.4 1.00 0.5 liter ürtartalommal bírnak.  
Az üveg fenekén „Borszék“ lenyomat olvasható;  
minden üveg az érme lenyomatát, a főkut feny-  
képét, a vegyelemzést és a gyógyhatányt tartalmazó  
címkével lesz ellátva, fehér czink-kupakkal leszor-  
itva „Borszéki savanyuviz“  
kőirattal és közepén egy fenyőfa alakjával. A ha-  
misítés ellenőrzése szempontjából a dugók „Bor-  
széki-viz“ sütéssel vannak ellátva.

**Főraktár Arad és vidéke részére**

**Elias Armin**  
urnál.

Borszék, 1887. május hó. 391-3.6

**Fürdő és ásványviz-üzlet**  
igazgatósága.